
'RUSYA, İSLAM ÜLKELERİNİ GÖZETECEK YENİ BİR SİYASET ORTAYA KOYABİLİR'

18.01.2017

Sputnik, 17 Ocak 2017

Filistin-İsrail meselesi 9 yıl sonra Paris'teki konferansta ele alındı. Eski AK Partili Süleyman Gündüz'e göre, Filistin sorunu Ortadoğu'nun kaderini belirleyecek nitelikte. Rusya'nın Suriye üzerinden Ortadoğu'daki sahaya dahil olmasıyla dengelerin değiştiğini ifade eden Gündüz, Putin'in İslam ülkelerini gözeten bir pozisyon alabileceğini belirtti. © AFP 2016/ THOMAS SAMSON

Fransa'da Uluslararası Ortadoğu Barış Konferansı başladı İsrail-Filistin müzakerelerini yeniden başlatmak gayesindeki Ortadoğu Barış Konferansı, İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu ve Filistin lideri Mahmud Abbas'ın katılımı olmadan Paris'te düzenlendi. 70den fazla ülke ve katılımca 'iki devletli çözüm' için son fırsat olduğu vurguları yaparken, İsrail hükümeti konferansın kararlarını en baştan tanımayacağını duyurdu. Peki Paris'teki konferans Ortadoğu'nun en uzun soluklu sorunlarından İsrail-Filistin meselesine nasıl bir katkı yapabilir? İsrail'e açık destek veren Donald Trump'ın göreve başlamasıyla ABD yönetiminin tutumu nasıl olur? Rusyanın Suriyede devreye girerken, bütün taraflarla işbirliğine açık pozisyonu Filistin meselesinde de etkili olabilir mi? AK Parti eski Milletvekili ve aktivist Süleyman Gündüz ile konuştuk. 'IRAK VE SURİYE GÜNDEMİ FİLİSTİN'İ GERİ PLANA İTTİ' © AFP 2016/ THOMAS SAMSON

Filistin yönetimi Paris konferansından memnun Irak ve Suriye konusundaki gelişmelerin, Filistin meselesini son yıllarda İslam coğrafyasının ve dünyanın gündeminin dışına taşıdığını söyleyen Gündüz, "Hiç kimse Filistin meselesi ile çok ilgili olmak istemiyor, çünkü daha yakıcı ve daha sıcak bir iklim var Irak-Suriye ekseninde. O eksenindeki gelişmelerin sonucu olarak Avrupa Birliği bir mülteci sorunu ile uğraşıyor. 2016 sonu itibarıyla baktığımızda Filistin meselesinde sadece birkaç adım atılmış oldu. Bunlardan bir tanesi ABD Dışişleri Bakanı John Kerry'nin kendi inisiyatifi ile bir Filistin-İsrail barış sürecini başlatmak ve hatta önemli görüşmeler de yapıldı. Hatta 20 maddelik bir anlaşma ortaya çıktı. Ama sonucunda bunu ne İsrail kabul etti ne de Filistin tarafı kabul etmiş oldu" diye konuştu. 'KERRY'NİN ÇABALADIĞI ANLAŞMA KABUL EDİLEBİLİR DEĞİLDİ' © REUTERS/ CARLO ALLEGRI

Kerry'den Netanyahu'ya 'İsrail kararı' güvencesi John Kerry'nin çabalarıyla ortaya çıkan İsrail-Filistin anlaşmasının kabul edilebilecek bir anlaşma olmadığını dile getiren Gündüz, anlaşmanın Filistin'in tamamen kolonize edilmesiyle sonuçlanacak yapıda olduğunu savundu. Gündüz, anlaşmadan önce Filistin'in bir anlamda ulusal bütünlük sağladığını ifade ederek, "Bir milli birlik hükümeti kuruldu. Hamas hükümeti kendisini lağvedip Batı Şeridadaki Ramallah'daki hükümete destek vermiş oldu. Ama bütün bunlar Arap Baharının Irak, Suriye, Mısır, Tunus, Libya eksenindeki gelişmelerin gölgesinde kalmış oldu. Ama 2017 öyle başlamadı. Özellikle ABD seçimlerinde iki taraf arasında geçen tartışmalarda 68 yıl sonra ilk defa ABDliler Tel Aviv'deki büyükelçiliklerini Kudüse taşımak ve Kudüsü İsrailin başkenti olarak görmek konusunda bir siyasi iç tartışma oldu. Ama onun ekseninde tartışmalar devam ediyor. 2016'nın son döneminde özellikle BM'de İsrailin Filistin topraklarında, Batı Şerida yeni yerleşim alanları kurması ile ilgili bir gündem maddesi vardı. Nihai olarak 2334 sayılı

yeni yerleşimlerin açılmasını engelleyecek yasa teklifine ABD çekimser kaldı. Bu İsrailde büyük bir infial uyandırdı. Katılımcı ülkelerin kabulü ile nihai olarak tasarı olarak ortaya çıktı. BM bunu İsrail hükümetine tebliğ etti ve İsrail hükümetinde bu büyük bir hayal kırıklığına sebebiyet verdi" dedi. 'RUSYA'NIN DAHLİ ORTADOĞU'DAKİ DENGELERİ DEĞİŞTİRDİ' © REUTERS/ OMAR SANADİKİ Rusya ve ABD Ortadoğuda neredeyse aynı şeyi yapıyor; tek fark, birinin başarılı olması Rusya'nın Suriye üzerinden sahaya dahil olmasıyla, Ortadoğu'da bu zamana kadar etkili olan Batı etkisinin dengelendiğini ifade eden Gündüz, "Bütün barış görüşmelerinde iki temel etken vardı. Bu ABD, Avrupa ülkeleri ve Ortadoğu ülkeleri idi. Ama şimdi ikinci bir aktör sahaya indi ve sahada daha egemen, daha baskın ve daha dengeleyici bir rol üstleniyor. Bu da Rusya. Rusya özellikle Suriye üzerinden elde etmiş oldu inisiyatif ile buna İslam coğrafyasında Türkiye ve İranın da destek vermesi sonucunda Suriye eksenindeki barış görüşmelerinin başlamasıyla, Rusya Batı-Avrupa ekseninde oluşan siyaseti dengeleyip yönlendirebilecek bir çerçeveye gelmiş oldu. Herhalde 2017te özellikle Trumpın göreve başlaması, Avrupada yeni seçimler, İngilterenin bağımsız siyaset izleme tarzına karşılık olarak ben Rusyanın İslam ülkelerine yönelik, onların çıkarlarını gözetecek yeni bir siyaset tarzı ortaya koyabileceğini düşünüyorum" tespitini yaptı. '2017'NİN GÜNDEMİNİ ABD-ÇİN VE İSRAİL-FİLİSTİN BELİRLEYECEK' © AFP 2016/ JEFF KOWALSKY Trump'dan İsrail'e: Ben yönetimi devralana kadar sabredin ABD Başkanı Obama'nın başkanlığı döneminde planladığı kalıcı barışın sağlanması yönündeki çabaların başarısız olduğunu hatırlatan Gündüz, yeni başkan seçilen Donald Trump'ın göreve başlamasıyla İsrail-Filistin meselesinin yeniden ısınabileceği görüşünde. Gündüz, Filistin sorununun bu yıl daha da belirgin bir şekilde dünya gündemi meşgul edeceğini öngörerek şu tespiti yaptı: "Obama geldiğinde, önemsendiği birkaç tane madde vardı. Bunlardan birkaçını yerine getirdi. Bugün giderken aslında arkasında bıraktığı tablo çok parlak bir tablo değil ve çok kişi bunu eleştiriyor. İran, Küba, Kuzey Kore'nin ulusal sisteme entegrasyonu ve Filistin-İsrail arasında kalıcı barış ve İslam coğrafyasının demokratik dönüşümü. Fakat yaşanan şeyler gerek bölgesel yerel küresel olarak bunun böyle olamadığını gösterdi. Sadece Küba ve İranın uluslararası sisteme entegrasyonu konusunda Obama yönetimi başarılı gösterdi. Ama 2017 iki şeyi beraberinde getiriyor. Birincisi Suriyede kalıcı bir barışın ortaya çıkamayacağını. 2017 zaten Filistin topraklarının işgalinin 100ncü yılı olacak. Bu yüzüncü yıl içinde birçok şey aslında gündeme taşınmış olacak. Şu anda gördüğüm kadarıyla 2017de başlamak üzere dünyanın gündemine iki mesele taşınacak, bir Asya-Pasifik ve ABD-Çin arasındaki gerilim, ikincisi Ortadoğuda Filistin ve İsrail arasında kalıcı barışın tesisi ile ilgili çalışmalar." 'FİLİSTİN SORUNU, ORTADOĞU'NUN KADERİNİ BELİRLEYECEK SORUNDUR' © AP PHOTO/ GALİ TİBBON İsrail Başbakanı Netanyahu'dan Paris konferansına tepki Tüm ötelemeye karşın Filistin sorununun Ortadoğunun kaderini belirleyecek esas sorun olduğunu söyleyen Gündüz, "Bugünkü mevcut dünya aklının Filistine getirdiği çözüm iki yapılı bir devlet. ABD eğer Filistinin Kudüsün bu kadar siyasette baskın bir hale dönüşmesini sağlarsa, bu iki yapılı devlette Kudüs nasıl Filistin nasıl başkent olacak bu önemli bir muamma. Ama ben Trump ile Putin arasında gerçekleşebilecek olan diyalog olursa, Ortadoğuda barışın sağlanması ile ilgili ciddi bir akım olabilir. Bu konuda da aslında Ortadoğuda İslam coğrafyasının haklarını savunabilecek olan bence Putin olacak. Çünkü Putinin İsrail yanlısı bir siyaset izlemesi İslam coğrafyasında, diğer ülkeler nezdinde prestij kaybına neden olacak. Bu kendi siyaseti için de çok sevimli birşey olmayabilir. Onun için Putinin daha çok İslam coğrafyasının hakkını savunan, Trumpın da tam karşılığında daha çok İsraili gözetken bir siyaset izleyeceğini tahmin ediyorum" dedi. 'ANCAK BARIŞI ÖNCELEYEN ANLAYIŞLAR ORTADOĞU'YA KALICI BARIŞ GETİREBİLİR' © FLICKR/ 'Rusya, İsrail-Filistin sorununun çözümüne yardımcı olabilir' İslam coğrafyasında halklar arasında derinleşen bir kin ve nefret dalgasının özellikle son beş yılda iyice derinleşerek yayıldığını ifade eden Gündüz, önümüzdeki dönemde barışı önceleyen dilin daha çok taraftar bulabileceğini söyleyerek şu değerlendirmeyi yaptı: "Filistin ekseninde baktığımızda,

Hamas ile El Fetih arasında modern seküler Filistinliler arasındaki duruma baktığımızda, evet Hamas siyasi bürosunu Katara taşımış olabilir ama İran ile de ilişkilerini çok fazla gerdirmiş değil. Her ne kadar Suriye ekseninde bir kısım İslamcı gruplara destek mahiyetinde bir kısım girişimleri olmuşsa da, onun ötesinde Filistinliler Suriye krizinde çok dengeli bir siyaset izlemeye çalıştılar. Biliyorsunuz Gazzede daha önce IŞİD mensuplarına yönelik ciddi operasyonlar yapıldı. Hamas şunu görüyor, Gazzede zaten sıkışmış konumdalar, genç kitle olan durumdan rahatsız. Hatta elektrik kesintilerinden ötürü en son gösteriler oldu ve ölümlü sonuçlandı. Çünkü Gazzede bir tarafta elektrik sorunu var, bir tarafta işsizlik, gıda, ilaç gibi birçok mesele var. Ve İslam coğrafyasında hiçkimse Gazze ile ilgilenmiyor. Böyle bir konumda bu kitlenin sıkışmışlığı yeni bir durum ortaya çıkartmış oldu. Ben önümüzdeki günlerde bunun da bir çözümü olamayacağını, çünkü İsrailin Filistin devletinin toprakları yıkılarak kurulmuş olduğunu, ancak barışın Müslümanlar, Hristiyanlar ve Musevilerin ortak bir geleceği birlikte kurabilmeleriyle mümkün olabileceğini ve Ortadoğudaki kalıcı barışın farklılıkların üzerinden değil daha çok ortak noktalar üzerinden gelişebileceğini düşünüyorum. Barışı önceleyen anlayışlar Ortadoğuya kalıcı barışı getirebilir."

Kaynak/Source: